

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **J. P., Dr. EUR Ing.**, zast. JUDr. Filipem Horákem, advokátem se sídlem v Brně, Radnická 11, proti žalovanému: **Městský úřad Úvaly**, se sídlem v Úvalech, Riegrova 897, právně zast. JUDr. Přemyslem Hochmanem, advokátem se sídlem v Praze 1, Na Florenci 1, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2014, č. j. 47 A 10/2012 – 136,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobci na nákladech řízení o kasační stížnosti k rukám advokáta JUDr. Filipa Horáka, se sídlem Radnická 11, Brno, částku 4114 Kč, a to do **30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Krajský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) shora označeným rozsudkem vyhověl žalobě podané žalobcem proti kolaudačnímu souhlasu žalovaného ze dne 8. 2. 2012, č. j. MEUV 1495/2012 STU, který byl vydán pro užívání stavby: Novostavba rodinného domu, s vestavěnou garáží, včetně domovních částí přípojek IS, na pozemku parc. č. 106/187 v katastrálním území Šestajovice u Prahy, provedené podle stavebního povolení ze dne 19. 5. 2009, č. j. K/2635/09/SU/Vay. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že žalovaný postupoval ve vztahu k části stavby (podzemní dešťová nádrž) v rozporu s ustanovením § 122 zákona č. 183/2006 Sb. stavební zákon, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „stavební zákon“), když souhlasil s ohlašovanou stavbou v celém rozsahu bez odpovídajících zjištění ohledně splnění kritéria bezpečnosti stavby podzemní dešťové nádrže a řádného zkontrolování jejího bezpečnostního a technického řešení, a tedy že vydaný kolaudační souhlas je nezákonný. Vzhledem k tomu, že účinky zásahu v podobě odmítání žalovaného stavbu podzemní dešťové nádrže zkontrolovat i nadále trvají, zakázal soud v souladu s citovaným ustanovením žalovanému pokračovat v porušování práv žalobce, a současně mu přikázal, aby obnovil stav před napadeným zásahem, tj. aby napadený kolaudační souhlas zrušil.

II. Obsah kasační stížnosti a podání uplatněných v řízení o kasační stížnosti

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“), tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a z důvodu vad řízení před krajským soudem.

Pokud jde o vytýkané vady řízení, stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že krajský soud připustil změnu žaloby učiněnou podáním ze dne 10. 9. 2013, o této změně však stěžovatele v rozporu s ustanovením § 74 odst. 1 s. ř. s. neinformoval a neposkytl mu lhůtu k vyjádření či zaujetí stanoviska. Soud dále od stěžovatele vyžadoval informace či doložení údajů, ačkoliv v souladu s § 42 odst. 2 s. ř. s. měla být výzva k doplnění dokazování doručena i zvolenému právnímu zástupci. V neposlední řadě stěžovatel namítá doručení rukopisně opraveného rozsudku krajského soudu s vyznačenou doložkou právní moci, navzdory dikci ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.

Nezákonnost napadeného rozhodnutí stěžovatel spatřuje v konstatování soudu stran postupu v rozporu s ustanovením § 122 stavebního zákona na straně jedné a hypotetických závěrů krajského soudu na str. 14 odůvodnění rozsudku. Z toho, že krajský soud neví, jak by stěžovatel reagoval na zjištěné závady, dle stěžovatele nelze dovozovat, že by reagoval protizákonně. Z chronologicky popsaného průběhu předmětného řízení si stěžovatel není vědom chybného postupu v dané věci. Pokud žalobce měl informace o černé stavbě, bylo jeho povinností dát podnět k zahájení řízení o odstranění stavby. Podnět k provedení místního šetření nikdo nepodal a není v reálných možnostech pracovníků žalovaného kontrolovat všechny rozestavěné stavby. Dopisy ze dne 3. 1. 2011 a 7. 2. 2011 bylo na dotaz Policie ČR pouze sděleno, že předmětná stavba není zkolaudovaná a před vydáním kolaudačního souhlasu nesmí být užívána. Stěžovatel nebyl žádným způsobem srozuměn s tragickou událostí, neboť z dopisů Policie ČR nebylo možné nic takového dovozovat.

Stěžovatel v souvislosti s předmětnou záležitostí dále upozorňuje na ustanovení § 152 a § 153 stavebního zákona. Poukazuje na možnost domoci se ochrany u příslušného soudu v případě porušení smlouvy o dílo mezi stavebníkem a zhotovitelem. Žalovaný chápe, jakým způsobem musela žalobce zasáhnout tragická událost, nicméně v době, kdy ona událost nastala, nebyla stavba zkolaudována, tzn., jednalo se o staveniště, kde je pohyb nepovolaných osob nepřípustný. V rámci provádění závěrečné kontrolní prohlídky dne

pokračování

17. 1. 2012 byly stavebníkem předloženy všechny požadované doklady, a nebylo zjištěno, že by stavba nebyla provedena v souladu s ohlášením, že by nesplňovala podmínky ochrany života a zdraví osob nebo zvířat, nebo že by nebyly dodrženy obecné požadavky na výstavbu. Proto byl dne 8. 2. 2012 pod č. j. MEUV 1495/2012 STU vydán kolaudační souhlas, který se dle zákona doručuje pouze stavebníkovi. Pokud stavebník prováděl stavbu plastové jímky bez povolení stavebního úřadu, zodpovídá za tento neoprávněný stav sám. V reálných možnostech stavebního úřadu není možné často kontrolovat všechny rozestavěné stavby.

Závěrem stěžovatel krajskému soudu vytýká popření jedné ze zásadních podmínek pro důvodnost žaloby na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 s. ř. s., definovanou Nejvyšším správním soudem. Soud sice definuje údajný nezákonný postup v rozporu s § 122 stavebního zákona, avšak bez bližší konkretizace, navíc kolaudační souhlas není rozhodnutím. Chybný je i závěr soudu o tom, že na dešťovou jímku se zpracovává projektová dokumentace, neboť pro stavbu tohoto rozsahu postačuje situační výkres. V protokolu o předání a převzetí stavby ze dne 16. 5. 2010 stavebníkem žádné vady díla vytčeny nebyly, stejně tak v protokolu ze závěrečné kontrolní prohlídky. Stěžovatel zdůrazňuje, že při kontrolní prohlídce v rámci kolaudačního řízení není možno kontrolovat součásti stavby zakryté.

S ohledem na uvedené proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší právní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil se závazným právním názorem k dalšímu řízení, nedospěje-li Nejvyšší správní soud sám k názoru, že jsou zde důvody pro odmítnutí žaloby pro nesplnění podmínek podle ustanovení § 82 s. ř. s.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti sděluje, že považuje rozsudek krajského soudu za věcně správný a kategoricky trvá na tom, že za prokazatelné vědomosti stěžovatele o tragické události mělo proběhnout jednání na místě samém, a to i za jeho přítomnosti. Kolaudační souhlas s užíváním ohlášené stavby byl vydán v rozporu s ustanovením § 122 stavebního zákona, když stěžovatel souhlasil s ohlašovanou stavbou v celém rozsahu bez odpovídajících zjištění ohledně splnění kritéria bezpečnosti stavby podzemní dešťové nádrže a řádného zkontrolování jejího bezpečnostního a technického řešení. Žalobce navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a podmínka povinného zastoupení ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. je také splněna. Kasační stížnost je přípustná.

Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel namítá nezákonnost napadeného rozsudku v důsledku nesprávného posouzení právní otázky splnění podmínek pro vydání kolaudačního souhlasu dle § 122 stavebního zákona (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) a procesní pochybení v řízení před krajským soudem (§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud nejprve předesílá, že kasační stížnost dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. V souzené věci je však zřejmé, že námitky stěžovatele obsahově směřují k procesním pochybením krajského soudu, tj. k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí spočívající v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou natolik závažnou, že se jí Nejvyšší správní soud musí zabývat i tehdy, pokud by to stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti (*ex officio*). Je-li rozhodnutí nepřezkoumatelné, lze jen stěží uvažovat o jeho přezkumu kasačním soudem, což ostatně vyplývá již z lingvistické stránky věci, kdy nepřezkoumatelné rozhodnutí prostě nelze věcně přezkoumat.

Zákonodárce v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jinou vadu řízení blíže nedefinoval a nestanovil tak, které vady řízení před soudem mohou mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Je proto úkolem judikatury tento neurčitý pojem vyložit s přihlédnutím ke konkrétním skutečnostem zjištěným v projednávané věci.

Stěžovatel shledává vadu řízení v tom, že nebyl krajským soudem informován o změně žaloby, dále v chybném doručení výzvy k součinnosti a rukopisné opravě vyhotoveného rozsudku.

K prvému z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud konstatuje, že nemohl být shledán důvodným. Ze spisu vyplývá, že žalobce se domáhal v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu zrušení kolaudačního souhlasu ze dne 8. 2. 2012, č. j. MEUV 1495/2012 STU, který vydal stěžovatel podle ustanovení § 122 stavebního zákona za účelem užívání stavby „Novostavba rodinného domu, s vestavěnou garáží, včetně domovních částí přípojek IS“. Krajský soud usnesením ze dne 26. 10. 2012, č. j. 47 A 10/2012 - 45, odmítl žalobu podanou žalobcem podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť dospěl k závěru, že kolaudační souhlas není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost a Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 2. 2013, č. j. 5 As 150/2012 - 50, napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Zrušení napadeného usnesení Nejvyšší správní soud odůvodnil výjimečnými skutkovými a procesními okolnostmi případu. Krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení odkázal na rozšířený senát Nejvyššího správního

pokračování

soudu, který v usnesení ze dne 18. 9. 2012, č. j. 2 As 86/2010 – 76, dospěl k závěru, že „soulasy vydávané dle stavebního zákona z roku 2006, zejména dle § 96, § 106, § 122, § 127, které stavební úřad výslovně či mlčky činí k ohlášení či oznámení, jsou jinými úkony dle IV. části zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Tyto soulasy nejsou rozhodnutími ve smyslu § 65 s. ř. s.; soudní ochrana práv třetích osob je zaručena žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu dle § 82 a násl. tohoto zákona. Žadatel o vydání soulasu či oznamovatel může být v soudním řízení správním, vedeném na základě žaloby třetí osoby, napadající tento souhlas v postavení osoby zúčastněné na řízení dle § 34 s. ř. s.“ Ve věci ale bylo zřejmé, že žalobce podal žalobu v době, kdy kolaudační souhlas byl v intencích části správní judikatury považován za rozhodnutí dle § 65 s. ř. s. V době podání žaloby nemohl žalobce ani předpokládat judikaturní změnu, v jejímž důsledku nemůže být zbaven práva na soudní ochranu. Nejvyšší správní soud tudíž uzavřel, že „krajský soud sice správně konstatoval, že napadený akt není rozhodnutím ve smyslu ustanovením § 65 s. ř. s., ale pochybil, pokud bez dalšího, s ohledem na konkrétní okolnosti žalobu odmítl jako nepřijatelnou, aniž by se zabýval tím, zda se podle obsahu nejedná o žalobu proti nezákonnému zásahu a věc neposoudil v intencích jím samotným odkazovaného usnesení rozšířeného senátu. Pokud by tomu tak bylo, žaloba proti kolaudačnímu souhlasu by byla ve smyslu ustanovení § 82 s. ř. s. přípustná. Krajský soud by se pak musel především zabývat otázkou aktivní legitimace stěžovatele, a to z hlediska, zda kolaudační souhlas zasáhl do práv, od jejichž nezákonného dotčení stěžovatel odvozuje svou žalobní legitimaci, a dále i otázkou včasnosti žaloby.“ Poté se žalobce k výzvě krajského soudu vyjádřil podáním ze dne 10. 9. 2013, ve kterém s ohledem na závěry obsažené ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu navrhl, aby krajský soud v dalším řízení posuzoval podaný žalobní návrh dle ust. § 82 s. ř. s. Této žalobě krajský soud vyhověl výše citovaným rozsudkem.

Z výše uvedeného vyplývá, že zasláním výzvy žalobci se krajský soud v novém řízení řídil právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným ve zrušujícím rozsudku, s nímž byl stěžovatel rovněž nutně srozuměn. Postup krajského soudu byl s ohledem na závěry Nejvyššího správního soudu předvídatelný, přiměřeně tomu odpovídalo i usnesení obsahující výzvu k upřesnění žaloby. Procesní situace stěžovatele se nezměnila, neboť uplatněné žalobní body zůstaly neměnné. O vyjádření žalobce na základě nahlédnutí do spisu ze dne 23. 7. 2014, včetně doplněných příloh a návrhu žalobce, aby stěžovatel doložil veškerou dokumentaci týkající se komunikace s Policií ČR, byl stěžovatel dle doručky založené ve spisu krajského soudu (č. l. 105), informován.

Stěžovateli lze přisvědčit ohledně druhého uplatněného důvodu v tom, že dle ustanovení § 42 odst. 2 s. ř. s. má-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci. Má-li však účastník nebo osoba zúčastněná na řízení něco osobně vykonat, doručí se i jim. Z pokynů krajského soudu, založených ve spisu (č. l. 105) vyplývá, že krajský soud skutečně doručil do datové schránky pouze stěžovateli, aby si vyžádal jeho korespondenci s Policií ČR. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 10. 2005, č. j. 6 Ads 57/2004 – 59, vyslovil, že se o vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, nejedná, pokud lze dovodit, že by výrok rozhodnutí byl stejný i za situace, kdyby k vadě řízení vůbec nedošlo. Postup krajského soudu lze aprobovat pouze s přihlédnutím ke skutečnosti, že žádost o doložení dokumentace směřovala primárně na stěžovatele, který ji měl ve svém držení a jemuž vznikla povinnost ji krajskému soudu vydat. Nejvyšší správní soud konstatuje, že by měl

formálně vrátit věc krajskému soudu. Jak je však z dalšího odůvodnění zřejmé, tento postup by byl v posuzované věci ryze formalistický bez valného dopadu do průběhu řízení o kasační stížnosti a do práv stěžovatele.

K rukopisné opravě vyhotoveného rozsudku Nejvyšší správní soud dodává, že ustanovení § 54 odst. 4 s. ř. s. za použití § 55 odst. 5 s. ř. s. umožňuje soudu, aby v rozhodnutí opravil početní a písařské chyby a zjevné nesprávnosti, které jsou podobného původu jako písařské chyby. Za zjevnou nesprávnost může být považována pouze chyba, ke které došlo zjevným a okamžitým selháním v duševní či mechanické činnosti osoby, za jejíž účasti bylo rozhodnutí vyhlášeno či vyhotoveno, a která je každému zřejmá. Zřejmost takové nesprávnosti vyplývá především z porovnání výroku rozhodnutí s jeho odůvodněním, případně i z jiných souvislostí. Citované ustanovení ovšem nevede a nemůže vést k možnosti soudu „opravit“ výrok rozhodnutí tak, že jej nahradí výrokem zcela jiným, opačného znění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2007, č. j. 4 Ans 3/2006 – 123). Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod se od tohoto názoru odchýlit.

V posuzovaném případě bylo předmětem opravy záhlaví rozsudku krajského soudu, ve kterém soud namísto jména právního zástupce žalobce JUDr. Filipa Horáka uvedl jméno JUDr. Filip Dvořák. Obdobně byl právní zástupce žalobce označen i ve výroku IV. rozsudku, kterým krajský soud rozhodl o náhradě nákladů řízení. V předcházejících písemnostech krajského soudu je právní zástupce žalobce označován přesně. Z odůvodnění rozsudku dále vyplývá, že se krajský soud zabýval přezkumem rozhodnutí stěžovatele, a pokud krajský soud v záhlaví uvedl nesprávný údaj o právním zástupci žalobce, jedná se o zjevnou chybu v psaní ve smyslu § 54 odst. 4 s. ř. s., která stěžovateli nezpůsobila žádnou újmu na jeho právech. Krom toho nutno připomenout, že chyby v označení žalobou napadeného rozhodnutí v záhlaví rozsudku krajského soudu si povšiml sám právní zástupce žalobce a krajský soud ji na upozornění žalobce opravil.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v právě posuzovaném případě neshledal natolik závažné vady, aby shledal kasační námitky v části brojící proti procesním pochybením krajského soudu za důvodné.

Dále se Nejvyšší správní soud za podmínek podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. zabýval námitkou nezákonnosti napadeného rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud nejprve předesílá, že nesprávným posouzením právní otázky je omyl soudu při aplikaci právní normy na zjištěný skutkový stav, přitom o mylnou aplikaci právní normy jde tehdy, pokud soud na zjištěný skutkový stav použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo jinou právní normu (jiné konkrétní pravidlo) jinak správně použitého právní předpisu, než kterou měl za daného skutkového stavu správně použít, anebo aplikoval správný právní předpis (správnou právní normu), ale dopustil se nesprávnosti při výkladu. Přezkum napadeného rozsudku tedy Nejvyšší správní soud zaměřil za podmínek podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. na posouzení použití správného právního předpisu, správné právní normy a jejího výkladu, jak byl proveden krajským soudem.

pokračování

Ze soudního spisu vyplývá, že o skutkových otázkách není mezi stranami sporu. Rozhodující tedy byla v daném případě otázka právního posouzení tvrzené povinnosti stěžovatele vydat kolaudační souhlas dle § 122 stavebního zákona.

Ustanovení §122 stavebního zákona vymezuje okruh staveb, které kolaudační souhlas vyžadují a u kterých tak nepostačí k jejich užívání oznámení stavebnímu úřadu (§ 120). Dále se zde stanoví, kdo kolaudační souhlas vydává, základní náležitosti žádosti o jeho vydání (odst. 1), lhůta, ve které musí stavební úřad stanovit termín závěrečné kontrolní prohlídky stavby ode dne podání žádosti o vydání kolaudačního souhlasu, a to, že stavební úřad v tomto oznámení musí uvést, jaké doklady je stavebník povinen předložit při závěrečné kontrolní prohlídce. Je stanovena rovněž lhůta, dokdy musí být vykonána závěrečná kontrolní prohlídka stavby od doručení žádosti o vydání kolaudačního souhlasu (odst. 2), dále je uveden odkaz na § 119 odst. 2 zákona, pokud jde o základní okruh otázek, které stavební úřad před vydáním kolaudačního souhlasu zkoumá (odst. 3). Ustanovení dále stanoví, jak stavební úřad postupuje, jestliže při závěrečné kontrolní prohlídce byly zjištěny závady, které brání užívání stavby, a jak stavebník postupuje po odstranění těchto závad a dokdy musí stavební úřad vydat kolaudační souhlas poté, kdy ověřil, že závady bránící jeho vydání již byly odstraněny (odst. 4). Kolaudační souhlas může stavební úřad vydat i bez závěrečné kontrolní prohlídky stavby, bude-li žádost o jeho vydání doložena odborným posudkem (certifikátem) autorizovaného inspektora (odst. 5).

Kolaudační souhlas výhradně vydává na žádost stavebníka příslušný stavební úřad. Stavebník v žádosti uvede identifikační údaje o stavbě a předpokládaný termín jejího dokončení. Pro vydání kolaudačního souhlasu stavebník opatří závazná stanoviska dotčených orgánů k užívání stavby vyžadovaná zvláštními právními předpisy, případně geometrický plán, je-li stavba předmětem evidence v katastru nemovitostí. Stavebnímu úřadu je uloženo, aby nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy mu bude doručena žádost stavebníka o vydání kolaudačního souhlasu, stanovil termín konání závěrečné kontrolní prohlídky. Lhůta pro konání závěrečné kontrolní prohlídky je do 60 dnů ode dne doručení žádosti o vydání kolaudačního souhlasu. Stavební úřad tak musí zároveň dodržet obě lhůty, tj. jak lhůtu pro stanovení termínu závěrečné kontrolní prohlídky stavby, tak i lhůtu pro vydání kolaudačního souhlasu, když v obou případech jde o lhůty pouze pořádkové, tj. jejich nedodržení nemá samo o sobě žádné právní následky. V případě jejich nedodržení by přicházel v úvahu přiměřeně jen postup podle § 154 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s § 175 téhož zákona. Nejistí-li stavební úřad závady bránící bezpečnému užívání stavby nebo rozpor se závaznými stanovisky dotčených orgánů, vydá do 15 dnů ode dne provedení závěrečné kontrolní prohlídky kolaudační souhlas, který je dokladem o povoleném účelu užívání stavby. Dle § 122 odst. 3, poslední věty, stavebního zákona kolaudační souhlas není správním rozhodnutím. Jsou-li na stavbě zjištěny závady bránící jejímu bezpečnému užívání nebo rozpor se závaznými stanovisky dotčených orgánů, stavební úřad kolaudační souhlas nevydává a rozhodnutím, které je prvním úkonem v řízení, užívání stavby zakáže; účastníkem řízení je v takovém případě stavebník, vlastník stavby, případně budoucí uživatel stavby. Odvolání proti rozhodnutí nemá odkladný účinek (§ 122 odst. 4 stavebního zákona).

V posuzovaném případě podala dne 27. 4. 2009 stavebnice paní V. O. ohlášení stavby rodinného domu na pozemku par. č. 106/187 v katastrálním území Šestajovice u Prahy. Pozemek, na kterém se stavba měla nacházet, spadá do společného jmění manželů žalobce a jeho manželky, kteří se stavbou rodinného domu stavebnici udělili dne 24. 4. 2009 souhlas. Stěžovatel s provedením ohlášené stavby souhlasil.

Před dokončením stavby podala stavebnice V. O. dne 27. 4. 2011 žádost o změnu stavby, v níž žádala o souhlas se změnou likvidace dešťových vod ze střechy objektu. V příloze žádosti, tedy dodatku průvodní zprávy, vypracovaném autorizovaným inženýrem pro pozemní stavby Ing. J. P. je popsán stávající stav likvidace dešťových vod ve formě dvou vsakovacích jímek z betonových skruží se zaústěním plastového potrubí, do kterého jsou svedeny dešťové vody z okapů. Nově je navrženo svedení dešťové vody ze střechy garáže do podzemní plastové nádrže s opatřenou revizní šachtou zakrytou těžkým ocelovým poklopem, s přepadem zaústěným do vsakovací jímky. Stěžovatel oznámil zahájení řízení o změně stavby před jejím dokončením účastníkům řízení, včetně žalobce. Rozhodnutím ze dne 24. 6. 2011 vydal stěžovatel rozhodnutí, kterým povolil změnu stavby před jejím dokončením v rozsahu změny způsobu likvidace dešťových vod - původní způsob likvidace dešťových vod zůstane zachován, navíc bude na pozemku stavebníka provedena podzemní plastová nádrž, do které budou svedeny dešťové vody z garáže. Stěžovatel stanovil, že změna stavby musí být provedena podle projektové dokumentace ověřené v řízení o této změně, jakékoli jiné změny nesmí být provedeny bez předchozího povolení stavebního úřadu.

Dne 29. 8. 2011 podala stavebnice V. O. žádost o vydání kolaudačního souhlasu s užíváním stavby rodinného domu na pozemku par. č. 106/187 v katastrálním území Šestajovice u Prahy. Závěrečná kontrolní prohlídka byla provedena dne 17. 1. 2012 dle § 122 odst. 3 stavebního zákona, v protokolu sepsaném téhož dne na místě stavby se uvádí: *„Dešťové vody svedeny do: vsakovací jímky i likvidovány vsakem na pozemku stavebníka.“* Současně je konstatováno, že stavba je provedena dle projektové dokumentace, ověřené v rámci řízení o povolení stavby.

Na základě závěrečné kontrolní prohlídky vydal stěžovatel dne 8. 2. 2012 pod č. j. MEUV 1495/2012 STU kolaudační souhlas, jako doklad o povoleném účelu užívání stavby, provedené podle stavebního povolení ze dne 19. 5. 2009, č. j. K/2635/09/SU/Vay, a konstatoval, že nezjistil závady bránící jejímu bezpečnému užívání ani rozpor se závaznými stanovisky dotčených orgánů k užívání stavby a shledal též, že skutečné provedení stavby a její užívání nebude ohrožovat život a veřejné zdraví, život a zdraví zvířat, bezpečnost anebo životní prostředí.

V den konání závěrečné kontrolní prohlídky, tj. dne 17. 1. 2012 byla stěžovateli doručena stížnost žalobce ze dne 16. 1. 2012 na společnost ORESTA spol. s r. o., stavitele realizované stavby rodinného domu. Žalobce ve stížnosti uvádí, že stavitel předal stavbu rodinného domu včetně podzemní nádrže na dešťovou vodu, která však byla postavena bez projektové dokumentace, schválení stavebním úřadem, smluvního zabezpečení, geologického průzkumu, oplocení/ohrazení, statických výpočtů a schválení neopominutelnými účastníky stavebního řízení. Žalobce dále namítal porušení bezpečnostních parametrů, neboť víko jímky mělo být postaveno v souladu s normou

pokračování

ČSN EN 124, tj. nepochozí a osazeno dle schválené projektové dokumentace. Stavitelem nebyla doložena tlaková zkouška k nádrži, stavební deník byl předán až na základě opakovaných stížností půl roku po předání stavby. V době předání stavitel neposkytl žádnou technickou dokumentaci, technickou specifikaci, návod na údržbu, návod na obsluhu, specifikaci skutečného provedení či zakázkový list nádrže apod. Stavitel rovněž přivedl bez souhlasu stavebníka k jímce nechráněný vývod nízkého napětí 230 V. S ohledem na to, že nebylo známo žádné riziko spojené s užíváním této nádrže a víko nádrže nesplňovalo uvedené parametry, tragickou shodou okolností syn žalobce do této nádrže dne 15. 8. 2010 spadl a i přes okamžitou pomoc ze strany rodičů, IZS a převozu do FN v Motole, posléze svým zraněním podlehl.

Nesouhlas s vydáním kolaudačního souhlasu žalobce projevil i vzápětí po provedené závěrečné kontrolní prohlídce, a to vyjádřením ze dne 17. 2. 2012, doručeném stěžovateli dne 20. 2. 2012. Stěžovatel reagoval sděleními ze dne 25. 1. 2012 a 23. 3. 2012, v nichž poukázal na souhlas s ohlášením stavby rodinného domu vydaný dne 19. 5. 2009, na pravomocné rozhodnutí o povolení změny stavby ohledně likvidace dešťových vod ze dne 24. 6. 2011 a na to, že žalobce byl účastníkem tohoto řízení. Porušení stavebního zákona proto neshledal. Následovala rozsáhlá korespondence mezi žalovaným a stěžovatelem, v níž žalovaný uplatňoval další stížnosti, požadavek na přezkum kolaudačního rozhodnutí a celý průběh interakce vyústil v podání žaloby žalobcem před krajským soudem.

Žalobce v podané žalobě namítal nezákonný zásah, spočívající v tom, že podzemní stavba dešťové nádrže byla zkolaudována, aniž bylo odborně posouzeno, zda splňuje příslušná bezpečnostní a technická kritéria, a aniž by až dosud byla řádně zkontrolována bezpečnost a technické řešení této stavby. Krajský soud této námitce vyhověl s tím, že se nezabýval námitkou směřující do doby předcházející vydání kolaudačního rozhodnutí, tj. zda je stavba dešťové nádrže stavbou vzniklou bez povolení a vědomí žalobce, avšak dal žalobci za pravdu v tom, že podle obsahu správního spisu byla podzemní dešťová nádrž skutečně realizována bez povolení a tento nedostatek byl zhojen až následně rozhodnutím ze dne 24. 6. 2011. Stěžovatel měl za dané situace, kdy byl žalobcem upozorňován na vady podzemní dešťové nádrže, vyzvat a obeslat k účasti na závěrečné kontrolní prohlídce nejenom stavebníka a obecní úřad, ale všechny ty, kteří mohli přispět ke zjištění skutečného stavu věci a na místě samém reagovat na žalobcem až do této doby uplatněné výhrady. V protokole o závěrečné kontrolní prohlídce a vydaném kolaudačním souhlasu pak mělo být jednoznačně vyjádřeno, zda ve vztahu k podzemní dešťové nádrži (včetně případných dalších jímek) byly nebo nebyly shledány žalobcem tvrzené závady. Současně krajský soud v postupu stěžovatele shledal nezákonný zásah, neboť nebylo postupováno v souladu s ustanovením § 122 stavebního zákona.

Nejvyšší správní soud se závěrem krajského soudu souhlasí; stěžovatel nedodržel zákonem i vyhláškou stanovený postup při vydávání kolaudačního souhlasu, z jehož obsahu dle krajského soudu současně není patrné, že by při kontrolní prohlídce byly zjištěny závady. K tomu Nejvyšší správní soud poukazuje na již citované usnesení rozšířeného senátu ze dne 18. 9. 2012, č. j. 2 As 86/2010 – 76, ve kterém zdejší soud vyslovil, že „*pochybení správního orgánu tak připadá v úvahu pouze v počáteční fázi, kdy stavební úřad chybně uváží, že daný záměr splňuje zákonná kritéria, a buď ve lhůtě souhlas*

udělí, či po zákonem určenou lhůtu nevydá rozhodnutí, které provedení záměru zakáže. (...) Vydání nezákonného souhlasu (ať již písemně nebo mlčky), respektive nevydání záporného rozhodnutí, může nastolit závadný stav, který se může přímo dotknout práv třetích osob (...).“ Rozšířený senát dále konstatoval, že „*spatřuje případnou nezákonnost zásahu v pochybení stavebního úřadu, kdy dojde k rozporu mezi skutečným a deklarovaným stavem uvedeným v souhlasu (...).*“ Z uvedeného je patrné, že při posouzení, zda došlo k žalobcem tvrzenému nezákonnému zásahu, se nelze spokojit se závěry uvedenými stěžovatelem v protokolu z kontrolní prohlídky, na základě které byl kolaudační souhlas následně vydán. Předmětem zkoumání má být naopak ověření, zda ze strany stěžovatele nedošlo při vydávání kolaudačního souhlasu k pochybení, tedy zda tu neexistuje rozpor mezi deklarovaným a skutečným stavem.

Kontrolní prohlídka ve smyslu §133 stavebního zákona představuje základní prostředek pro výkon státního dozoru nad prováděním a užíváním staveb. V případě vydání kolaudačního souhlasu stavební úřad provádí kontrolní prohlídku obligatorně (§ 133 odst. 1), přičemž zákon příkladmo vymezuje rozsah činností, pro které stavební úřad provádí kontrolní prohlídky stavby (§ 133 odst. 2): „*Při kontrolní prohlídce stavební úřad zjišťuje zejména a) dodržení rozhodnutí nebo jiného opatření stavebního úřadu týkajícího se stavby anebo pozemku, b) zda je stavba prováděna podle ověřené dokumentace nebo ověřené projektové dokumentace, v souladu s § 160, a zda je řádně veden stavební deník nebo jednoduchý záznam o stavbě, c) stavebně technický stav stavby, zda není ohrožován život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost anebo životní prostředí, d) zda prováděním nebo provozem stavby není nad přípustnou míru obtěžováno její okolí, jsou prováděny předepsané zkoušky a zda je veden stavební deník nebo jednoduchý záznam o stavbě, e) zda stavebník plní povinnosti vyplývající z § 152, f) zda je stavba užívána jen k povolenému účelu a stanoveným způsobem, g) zda je řádně prováděna údržba stavby, h) zda je zajištěna bezpečnost při odstraňování stavby.*“ Uvedené ustanovení tedy stavebnímu úřadu mj. ukládá, aby při provádění kontrolní prohlídky stavby zkoumal také to, zda je stavba prováděna technicky správně a v náležité kvalitě, popřípadě zda jsou pro stavbu používány stanovené stavební výrobky, materiály a konstrukce (viz § 156 zákona), a dále zda stavba svým stavem neohrožuje život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost anebo životní prostředí. Podkladem pro provedení kontrolní prohlídky stavby jsou dva dokumenty: ověřená projektová dokumentace a dokumentace pro provádění stavby.

V tomto ohledu protokol o závěrečné kontrolní prohlídce stavby zákonným požadavkům skutečně neodpovídá. V protokolu je pouze konstatováno: „*dešťové vody svedeny do: vsakovací jímky i likvidovány vsakem na pozemku stavebníka*“, a dále že stavba je provedena dle projektové dokumentace, ověřené v rámci řízení o povolení stavby, a že stavebník při kontrolní prohlídce předložil originál a kopii dokladů dle přiloženého seznamu. Již z obsahu protokolu je zřejmé, že stavební úřad během kontrolní prohlídky opomenul podzemní plastovou nádrž, jež byla na pozemku stavebníka povolena jako doplňující způsob likvidace dešťových vod k vsakovacím jímkám. Z toho důvodu se stěžovatel dále nevěnoval ani kontrole dodržení rozhodnutí, kterým stavbu dešťové nádrže povolil, a s tím souvisejícím otázkám, tedy jaký je stavebně technický stav stavby, zda není ohrožován život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost anebo životní prostředí.

pokračování

Byť kolaudační souhlas není správním rozhodnutím ve smyslu správního řádu, ale toliko dokladem o povoleném účelu užívání stavby, a požadavky na jeho minimální obsah byly dle vyhlášky č. 526/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního řádu, v tehdy účinném znění, stěžovatelem formálně splněny, nelze dle Nejvyššího správního soudu připustit, aby stavební úřad zcela rezignoval na výkon státního dozoru nad prováděním staveb a kolaudační souhlas uděloval paušálně bez zjištění objektivního stavu věci. Jinými slovy, stavební úřad v případě závěrečné kontrolní prohlídky konfrontuje skutečný stav staveb a pozemků s existujícími doklady vyžadovanými stavebním zákonem, požadavky stavebního zákona a dalšími právními předpisy vydanými k jeho provedení. Je-li z protokolu o závěrečné kontrolní prohlídce bez dalšího zjevné, že stavební úřad nezkoumal soulad kontrolované stavby s veškerou projektovou dokumentací, včetně zapracovaných změn, pak ze strany stavebního úřadu nemohl být zjištěn objektivní stav věci.

Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje s názorem krajského soudu, který navíc stěžovateli připomněl, že okolnosti případu a námitky žalobce měly vést v daném případě k rozšíření okruhu osob vyzvaných ke kontrolní prohlídce. Ustanovení § 133 odst. 4 stavebního zákona umožňuje stavebnímu úřadu přizvat podle potřeby dotčené orgány, autorizovaného inspektora a koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi.

Na základě shora uvedeného neshledal Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu nezákonným, neboť krajský soud s ohledem na skutkové okolnosti dospěl ke správnému závěru, že v posuzovaném případě postupoval stěžovatel v rozporu s ustanovením § 122 stavebního zákona. Nejvyšší správní soud považuje rozhodnutí krajského soudu za zcela vyčerpávající a přesvědčivé, včetně pasáže, ve které se dle stěžovatele dostatečným způsobem nevypořádal s tvrzeným nezákonným zásahem.

Pokud jde o podmínky žaloby na ochranu před nezákonným zásahem dle § 82 s. ř. s., Nejvyšší správní soud odkazuje na usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 376/02, který za ústavně konformní označil užší vymezení účastníků kolaudačního řízení (ve smyslu starého stavebního zákona č. 50/1976 Sb.) v porovnání s okruhem účastníků řízení o povolení stavby. Uvedené závěry Ústavního soudu jsou plně aplikovatelné i na úpravu podle nového stavebního zákona aplikovaného v projednávané věci, která přistoupila ke zjednodušení postupu kolaudování staveb formou vydávání kolaudačních souhlasů. Práva třetích osob jsou v tomto případě dostatečně chráněna právě institutem žaloby na ochranu před nezákonným zásahem (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 18. 9. 2012, č. j. 2 As 86/2010 – 76). Žalobce tak nemusel být ani účastníkem kontrolní prohlídky konané před vydáním kolaudačního souhlasu, neboť žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je legitimním nástrojem pro korekci případných pochybení stavebního úřadu při vydání kolaudačního souhlasu, a není tedy možné žalobci zvolený procesní postup upírat.

Otázkou žalobní legitimace podle § 65 s. ř. s. se rozšířený senát zdejšího soudu zabýval v rozhodnutí ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, publikovaném pod č. 906/2006 Sb. NSS, a v rozhodnutí ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005 - 86, publikovaném pod č. 1764/2009 Sb. NSS. Zejména v posledně jmenovaném usnesení se rozšířený senát podrobně zabýval otázkou veřejných subjektivních práv, která mají být

správním rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. zasažena. Vyšel přitom z premisy, že „žalobní legitimace ve správním soudnictví by napříště neměla být svázána s existencí ex ante přesně specifikovaných veřejných subjektivních hmotných práv žalobce, ale s tvrzeným zásahem do právní sféry žalobce. Tak tomu bude vždy v situaci, kdy se jednostranný úkon orgánu moci výkonné, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, závazně a autoritativně dotýká právní sféry žalobce. Nejde tedy o to, zda úkon správního orgánu založil, změnil či zrušil práv a povinnosti žalobce, nýbrž o to, zda se – podle tvrzení žalobce v žalobě – negativně projevil v jeho právní sféře.“ Rozšířený senát vyložil, že pro účely žalobní legitimace je postačující tvrzené porušení, na jehož základě není možné zjevně a jednoznačně vyloučit, že by k zásahu do subjektivních práv žalobce dojít nemohlo. Posouzení samotné důvodnosti žaloby, stejně jako přesné vymezení porušeného subjektivního práva, je pak záležitostí meritorního posouzení.

S ohledem na shora uvedené závěry krajský soud v daném případě přezkoumatelným způsobem vyložil pojem „právní sféry“ žalobce, včetně naplnění podmínky tvrzeného zásahu do takto vytyčené právní sféry žalobce, tj. že napadený kolaudační souhlas byl (s ohledem na uplatněné žalobní námitky) schopen zasáhnout žalobce a mohla jím být poškozena nebo ohrožena žalobcem uvedená práva. Ostatně, tím, že se krajský soud zabýval tím, zda se podle obsahu nejedná o žalobu proti nezákonnému zásahu, řídil se v této části odůvodnění rozsudku právním názorem vysloveným v předchozím rozsudku Nejvyššího správního soudu v této věci.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí krajského soudu zrušit, neboť se nejedná o nepřezkoumatelné rozhodnutí ani o rozhodnutí nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Z uvedeného tedy vyplývá, že se Nejvyšší správní soud s uplatněnými stížními námitkami neztotožnil, neshledal tudíž kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nepřísluší mu proto náhrada nákladů řízení. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu zdejší soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., přiznal náhradu nákladů řízení proti stěžovateli. Žalobce byl v řízení před Nejvyšším správním soudem zastoupen advokátem, který před Nejvyšším správním soudem učinil jeden úkon právní služby, a to písemné podání soudu ve věci samé - vyjádření ke kasační stížnosti, za což mu náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100,- Kč (ustanovení § 9 odst. 4 ve spojení s ustanovením § 7 bodem 5. advokátního tarifu), a dále paušální náhrada nákladů řízení (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu); celkem 3400 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se uvedená částka o částku odpovídající dani (sazba daně 21 %), kterou je advokát povinen z odměny a náhrady hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Přiznaná výše nákladů se proto zvyšuje o částku 714 Kč. Celková výše přiznaných nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem tedy činí částku 4114 Kč. Tuto částku je stěžovatel povinen zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2015

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu